

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felélő szerkesztő:

Dr. Lemberger Ármán.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Maradni akarnak.

Annak az artikulatlan nyöszörgésnek, amellyel a kormány és pártja Wekerle utolsó bécsi audienciáját kísérte, ma adják meg a helyes értelmezését: ők maradni akarnak. Hogyan, milyen pártalakulásban, az szinte mellékes. Fő a hatalom megtartása.

Bécsből ugyan azt írják, hogy nálunk a helyzet most oly bonyolult, amilyen még sohasem volt s a kormány tagjai épp oly keveset tudnak a király szándékáról, mint azok, akik az új konstellációnál figyelembe jöhetnek. Lukács László kísérlete Apponyi gróf fellépése következtében kudarcra végződött ugyan, de nincs kizárva, hogy tervét még egyszer meg fogják fontolni. A király végleges döntése a jövő hét első felében fog bekövetkezni. Ha szombatig nem sikerül a koalíciós pártokkal egyezsége jutni, akkor hétfőn azok a politikusok fognak a királyné! kihallgatáson megjelenni, akik arra vannak kiszemelve, hogy »harci» vagy »átmeneti» kabinetet alkossanak. A függetlenségi pártnak tehát három nap alatt el kell határoznia, vajjon a választási reformot bankközösség mellett keresztül akarja-e vinni, vagy pedig összetűz a királlyal.

E bécsi prognosztikont azonban aligha lényegesen változás nem éri, mert otthon különösen Kossuth környezetében, a koalíció regenerálását hirdetik. Hiszen Lukács László is, Khuen-Héderváry Károly gróf is olyanformán nyilatkozott tegnap egyes hírlapírók előtt, hogy az volna a leghelyesebb, ha a mostani többség oldán meg a kibontakozás kérdéseit.

— Legyen Kossuth a miniszterelnök, — hirdetik Kossuth legbizalmasabbjai — a király is kész Kossuth miniszterelnökké való kinevezésére, ha a koalíció vállalkozik a paktum teljesítésére. Mivel azonban Andrassy Gyula gróf személyét a párt bankosportyja tovább a kormányban nem tűri, az alkotmánypártot a kabinetben nem Andrassy fogja képviselni. A néppárt megmaradhat, ha akar. Ezenfelül még annyi változás volna, hogy a függetlenségi párt a kormányon jobban szöveghez jutna, mint eddig.

Ugy látszik, — így szól egy idevágó jelentés — hogy illetékes helyen visszatérnek ahhoz a tervhez, hogy Kossuth kerüljön a kabinet élére. Még a belügyminiszteriumot is a függetlenségi párt valamely tagjára, esetleg Apponyi Albert grófra ruháznák, noha a korona az előbbi tárgyalások folyamán ragaszkodott ahhoz, hogy ezt a helyet valamelyik bizalmi

emberével töltsse be. A pénzügyminiszterium minden körülmények közt valamely hatvanhetes politikuskat jutna. Ha sikerülne ily módon a megértés és a korona tényleg hajlandóságot mutatna egy Kossuth-kabinet kinevezésére, akkor az új kormánnyal a korona új paktumot kötne, amelyben elsőnek a választójogi reform megvalósítását tennék, továbbá a monarchia folyó ügyeinek és a delegációs hiteleknek megszavazását biztosítanák. Olyan kérdéseket, amelyek a koalíciót képesek volnának fellobbantani, vagy pedig alkalmasak arra, hogy ellentéteket támasztanak a koronával, ki kell küszöbölni, a bankkérdés pedig egy formula útján a jövő törvényhozás döntésének tartatik fenn.

Az alkotmánypárt részéről erre csak azt mondják, hogy Andrassy gróf, ha azt látja, hogy az ő személye egyetlen akadály a kibontakozásnak, akkor szívesen félrelép, a párt pedig szembe fordul az új kormánnyal. A néppárt szintén ellenzéki szerepre készül. A függetlenségi bankosport tájékról, a legindulatozabb tiltakozás hallatszik a koalíció regenerálásának minden kísérlete ellen. Itt csak tiszta függetlenségi párti minisztereket fogadnak el. A korona pedig ne bizalmatlankodjék irántuk, mert az ő közreműködésük nélkül semmiféle

TÁRCA.

Jönnek a színészek.

— A »Bajai Hírlap« eredeti tárcája. —

Írta: Kanizsai Ferenc.

Egy nyomtatvány akadt a kezem ügyébe. Ott hevert az asztalon. A lámpapernyő alól levétődő aranyos fénykéve a nyomtatványnak két szavát világította meg. Ercinte, gépiesen, csak a betűket láttam, de csakhamar a jelentéseket is felfogtam. Ez a két szó: a »nagyvendéglő disztertermében.« Műkedvelői előadás, semmi kétség, valahol a vidéken. Ha az nem, akkor banket. Ha az sem, akkor kártyapárj. Mert a párbajok is a nagyvendéglő disztertermében szoktak elintéződni. Ez azonban mégsem lehet, mert lám, a párbajokra egyelőre még nem szokás meghívókat kibocsátani! Hamam színházi előadás, az lehet. Alkalmasint megérkezett valahová a jól szervezett, elsőrangú erőkkel álló színtársulat és hirdeti, hogy előadásait a nagyvendéglő disztertermében tartja.

És mert este volt, lámpafény volt és a szívfutó merengésre készített kabalákat irkált, ezüst fátályok lengésére, a nyitott ablakon beáramló illatos párákon, — szárnnyakat kapott az emlékezés, mely visszaringatott vagy huszonöt évvel és láttam a tiszparti kisváros

főterét, a nagyvendéglővel... Ott ma az úgynevezett koplalósok ácsorognak. Szocialista munkások ezek, akiket azért keresztelt el a találcény néphumor koplalósoknak, mert inkább koplálnak, de a napszámból nem engednek. Akkor azonban felnőttek még nem léteztek azon e helyen. Hiszen dolgoztunk. Kapálni, kertészkedni kellett járniok a szigetbe, vagy a rétre. Ögyelegni csak mink ögyelegtünk, gyerekek, akik már akkor, vagy csakis akkor szerettük a látványosságot és annak érzését szimatoltuk, lestük, mint ahogy egész kis gyerekek azt lesik, mikor repül hát ki az igért kanárimadár a fotográfózó-masínából.

Hozzánk a színészek, akkoriban, nyáron szoktak jönni. Nos igen, mert egyben ki kellett aknázniok az éghajlat, a vidék és az évszak előnyeit. Ilyenkor már rengeteg görögdínyék voltak kaphatók egy szüsterálláron (ez volt a neve a régi négykrajcosnak) és a Kis-Tiszában (a folyónak a szigetet bekerítő kisebb ágában) keszegek, pontyok és főleg dübincok hemzsegetnek. Ma már nem hemzsegetnek, csak immel-ámmal »előfordulnak«, a manó tudja, mitől fogyatkoztak meg. Akárhányszor láttam nemesek a drámai hőst, de a szubrettet, a primadonnát is, amint nagy-türelmenen picézett reggeltől estig a parton. Legalább volt este háipaprikás. No hiszen, ma is picéznek a primadonnák, de egészen más halakra. Am

akkor még tényleges halakra picéztek és volt abban valami költészet, higgyék meg, amikor a kultúra vándor apostolai görög- és sárgadinyéből meg magukfogta halakból éltek.

Mikor a gyümölcsös kofa, a nagyvendéglő sarkán, dínyét kezdett árulni, remélni lehetett, hogy jönnek már mihamar a színészek. És ilyen időben állandóan ott süntörögtünk, mink áhítatos fiuk, sőt leánykák is néhányan a nagyvendéglő körül és lestük — Jutka néit. Mert voltaképpen Jutka néni vezeti be a szezon. No meg a Sas koma, ámbátor ő csak alárendelt személyiség, a Jutka néni mellett. Érzem, hogy felvilágosítás tartozom öket illetőleg. Nos, a Sas-dinasztia mintha megdöntené azt a tételt, hogy magyar emberben nincs igaz művészszer, hogy a magyar ember nem lehet kökler, cseppirágó, meg ilyesmi. Hát ez a Sas-familia, ámbátor bocskoros, nincsenletn paraszток egytől-egyig, mégis nevezetes familia. Ha bál volt késztűlőben, ők surolták föl a padlót és ők öntöttek petróleumot a »luszterekbe«. Gyönyörű lámpák azok, sokkal szebbek, mint a templomban levő szákaru gyertya-csillárok. Ha cirkusz jött, ők segítettek a ponyvakérés eszközálásában. Ha Kalocsáról bérháni jött az éresek, szent-igaz, hogy ők csinálták a diadalpárt és Jutka néni volt az első, aki kezét csókolt az éreseknek. A második mindjárt a Sas koma már mint a

kormányt nem alakíthat. Ha ezt a király be nem látja, ők lehetőleg az egész párttal ellenéke mennek.

Kossuth Ferenc — amint értesülünk e pillanatban a király előtt áll. Lukács László kibontakozási tervét illetőleg se hallgatta meg Kossuthot meg a király, ezenfelül Kossuthnak külön plánuma is van, amelyet környezete is ismer és a koalíció újjászervezésének mond.

Érdeklődéssel, feszült figyelemmel kísérik, várjuk a történéseket.

Rendezik a főteret.

Rendezik a főteret, de nem úgy, ahogy mi szeretnők, nem úgy, amint az a város fejlődő igényeinek megfelelő lenne és teljes ellentétben azzal a várakozással, melyet a polgárság a főter rendezéséhez fűzött. Rendezés alatt mi és a közönség mindig azt értettük és azt reméltük, hogy nemcsak kikövezzük rendszeren ezt a legnagyobb, legszebb, legdíszesebb területet, hanem parkozzák is, pázsittal, virággyepekkel, árnyas fakkal, bokrokkal, rendezett utakkal és padokkal teszik kellemes tartozkodó és pihenő helyül számunkra. Így képzeltük, így terveztük, ezért várunk rá türellemmel oly soká, években keresztül, addig az időpontig, míg a főter rendezési alap elegendő lesz egy nagyszabású parkozási tervnek a keresztülvételére.

Hízen oly disztelen ez a város, oly sivár szürke háztömbjeivel, zeg-zugos poros utcáival, kis számú középületeivel: oly kevés benne a fa, a pázsit, az egyhangú színtelenséget enyhítő zöld, a szemnek jóleső, enyhét adó, árnyékos lomb, hogy a közönség ellen való bűnnek, a város-szépítési törekvésnek ellen való merényletnek kell tartanunk minden olyan tervet, mely a főteret a mai sivárságában akarja meghagyni és csak azt tartja szükségesnek, hogy a kövezetet megjavítsa és piaci kirakodóhelyeket létesítsen.

Jutka néni fia Mondanom is fölösleges, hogy követválasztásokon is ők voltak a fő-fő-személyek. No és színházi ügyekben! — de épp ezt akarom elmondani.

Hát ahogy ott ügyelünk a nagyvendéglő oldalsó szárnya előtt egy napon, megjelen ám Jutka néni. Nagy kulcs-csomó csörgött rajta, a kötényéről függvén. Sem jobbra, sem balra nem pislanván, ment egyenesen a maga céltudatos után. Mit adtam volna érte, ha rá néz, ha csak egy pillantást vetett volna rám! Odaadtam volna az egész zsebetem, pedig sok ékes drágaság, bécse, kincs duzzadt benne: mágnespatkó, — nini, azóta sem volt mágnespatkóm és egyáltalán kinek van? — gumipuská, színes ceruzák, gombok, „glikerek” (üveggyölkök), vagy tíz méter spárga, a sárkányhoz való, aztán különböző rozsdás tollak, zsebkész, doromb, különféle radargumik — tintafalra is érvényesek — átlukasztott vasuti jegyek, külföldi belyegek, egy gyönyörűen fejlett csibor-bogár, skatulyában egy sáska, meg mit tudom én már, de alkalmasint néhány dáma-cigaretta és feltétlenül egy pakli — görögütéses gyufa. Ha elbujtunk a pincébe dohányozni, mind a görgütéssel gyujtottunk rá. Hej, az volt a világ!

Na, mondom, a Jutka néni egyenesen az ajtóhoz ment és kulcsait ünnepélyesen zörgetvén, kinyitotta. Ez az ajtó vezet a nagyvendéglő disztermébe, azaz, oda: ahol a színház szokott lenni. Még nem mertünk mozdulni. Egyelőre némán élveztük a nagy szenzációkat

Mi sokkal előbbre valónak tartjuk a közönség azon régi óhajátának a teljesítését, mely a főter parkozását és a Sugovica part rendezését sürgeti mint azt az egyáltalán nem jogos és semmiképp sem respektálható kívánásgor, hogy a mézárások, gyölcösök, papucások, fésűsök, kofák és gabonaügyörkők a város legszebb főterén bonyolítsák le üzleteiket. Mert igaz, ezek az üzletek fontosak az illetőknél és szükségesek a közönségnek, de a természetük, a mivoltuk éppenséggel nem kívánja meg az ehhez a helyhez való szigorú megkötöttséget.

Nem ismerjük pontosan és részletesen a mérnöki hivatal főterrendezési terveit, úgy tudjuk azonban, hogy a főter rendezésében éppen a piaci elvek és szempontok a dominálók. Pedig kár lenne köveztetre, szükségtelen köveztetre nehezen és hosszú évek óta gyűjtött ezeket költeni. Kár lenne könnyelműen és meggondolatlanul fektetni nagy összeget egy olyan munkálatba, mely célszerűtlen, szükségtelen és elhibázott volna.

A természet és a nagy és bőcs véletlen szépnél alkotta a főteret. Szabályos, hatalmas négyesög; háttere a városi székház, kétoldalt emeletes épületek szegik, elől pedig a szabad természet művészi kézzel formált panorámájára nyílik. Partját a Sugovica vize mossa, közvetlen alatta a Sziget vetés táblái zöldelnek, élénk vízi élet tarkállik és a Pandursziget lombjai bólogatnak; távolabb a Duna ezüst szalagsíkja csillámlik, átkéklik a dunántúli hegyek ködpárába burkolt gerince és zöld erdők carsu, elmosódott silhetteje kanyarog a messzeségbe.

A jóízű, a művészi érzék legkisebb paránya szinte kényszerít arra, hogy ezt a természeti szépségekkel egy gazdagon megáldott területet parkká, közkertté alakítsuk át. Nem piac kell ide, nem gabonás szekerek tábora, nem fiakerstand, nem sátrak, hanem fű, fa, lomb, virág.

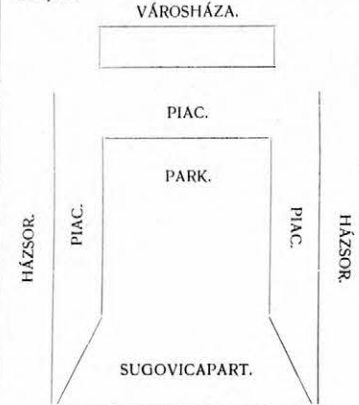
Ajánljuk a közönségnek ezt a régi óhaját a tanács szíves és jóakaratu figyelmébe. Ne

hamarkodja el a tanács a főter rendezését, ne csináljon belőle sivár, jól kiköveztet piac-teret. Ez több lenne a vételnél — hiba lenne! Ne piacot adjon a tanács, hanem ajándékozza meg már végre ezt a porba, csatornabúztbe fulladt, a forráságtól gőzölgő várost egy szép kellemes parkkal, egy kis zöld, árnyékos lombszigettel.

Nem szabad most elrontani, tönkresilányítani a főteret. Ez oly nagy hiba volna, melynek korrigálására ki tudja mikor jön idő.

Ha pedig a közönség minden kívánsága ellenére is úgy találja a tanács, hogy a főter egy részére piaci célokra okvetlenül szükség van, ám jó, parkozzák legalább a megmaradt részt és rendezzék a Sugovica partot.

E tervnek primitív, de érthető rajzát itt közöljük:

A városháza előtt és oldalt a házak mellett szélesebb üres kövezett utak lennének, a középső részt pedig a Sugovicaig parkozzák. Így piac is maradna, park is lenne és a két ellentétes érdeket kiegyenlítené, helyes megoldást nyerne a főter rendezése. Nyomatékosan ajánljuk e tervet a tanács és a törvényhatósági bizottság figyelmébe.

E. L.

bevezető pillanatot. Aztán sorra kinyíltak az ablakok. (Február óta, amikor műkedvelői előadás volt, zárva voltak az ablakok.) Dohos, penészes szag áradt ki a teremből, ánde mink kéjelegve szimatoltuk, gyönyörködve szürszöltük ezt az illatot és mivel az ablakok — már ugyanis a földszintiek, mert hát emeletes az a diszterem, kérem! — jó alacsonyok, oda-síttünk és a párkányokra tehenkedve bámszkdontunk be a terembe.

— Hé, mit bámszkdontok!? — kiáltott ki Jutka néni — Eltakarodtok!?

Egy percre elődalogotunk, de aztán megint kukucsáltunk. Jött a Sas koma is, személyesen. Meg a kintinó család más tagjai és bent a teremben surolni kezdtek, majd székeket és padokat rakosgattak sorokba. . . .

Katona Pista nem állhatta meg szó nélkül és illedelmesen beszélt az ablakon:

— Talán biz a színészek jönnek, Jutka néni?

Szemi válasz. Fölényes hallgatás. De Katona Pista nem az a fiu, akit aprópénzzel ki lehet fizetni.

— Mikor jönnek a színészek, Jutka néni? Erre már felvöltött a mérges felelet:

— Mindjárt nyakon öntelek benneteket ezzel a lóval, ha el nem kotródtok.

No de azért nem kotródunk. És ahogy ott ácsorogánk, egy fölénys megjelenésü idegert, borovált arcút, látok a gyümölcsös kofával tárgyalásba merültem. Hohó, ez jeles ember lehet. Odasompolygunk.

— Négy krajcár az, nénémasszony; —

mondja az idegen — ki hallotta volna, hogy őt? Egy ilyen krumpli-nagyságu dinnyéert? Nem vagyok én járatan ember. Voltam én már Martonoson is, Zentán is, Bécsben is, Pesten is, Párisban is, Londonban is, — de sehol se fizettem négy vasnál többet egy ekkora dinnyéert.

Csodaszépen zengtek az idegennek szavai. És hogy Párisban is járt már, meg Londonban is! Fekete félcipő volt rajta, zöld harisnya. Kockás nadrág, kockás kabát, fehér mellény, óriási kockás nyakkendő, rengeteg karimaju fehér kalap. És borovált arc! Se szakáll, se bajusz! No, ha ez az ember nem a színtársulathoz tartozik, véltem, soha életemben se ministráljak többé az apát urnak és soha többé föl ne szökhessem a toronyba harangozni, vagy husvét hetében a kereplőt forgatni! Az alku vége az lett, hogy a bajusztalan idegen kilenc krajcárért két görögdinnyéert vett.

— Ezeket ithubyom, — mondta előkelően és a karjával hatásos mozdulatot tett, a dinnyéekre mutatván — majd elküldöm érte a titkáromat.

Nagy ostorpatogás, kerékenyikorgás, cifra káromkodások, noszogatókó hallatszottak most. Valami négy szeker állapotok meg a nagyvendéglő disztermének bejárata előtt. A szekereken ládák, csomagok, meg — diszletek! Ugy van, diszletek. Házak, erdők, fák, sziklák vászonból Csudaszépe festmények. A ládákon tarka, vidám népség. Színészek, színésznők. (Azt hiszem, Zentáról jöttek.) Jutka néni és

H I R E K.

Színházi szezonnyitás.

(S. Z.) Az ezereféle terv utvesztőjében csak nemrég hajléktalanra lett bajai színészet nyári apostola, *Polgár* Károly sziniszagató szerdán Baján járt, tisztelgett a polgármesternél és a főjegyzőnél, végül pedig beható tanácskozást folytatott a helyi újságírókkal. A megbeszélések eredményeként az igazgató kijelentette, hogy a nyári arénát július folyamán 18.000 koronás költségvetéssel a Bárány-szálló tágas udvarán fölépíti és benne a négyhétre tervezett szezon augusztus első napjaiban megkezdí.

Polgár Károlyé, a délvidéki szinikerület igazgatója é a ma még kétes sikerű vállalkozás, mely Bajának nyári színház-közönséget teremteni és azt nyári arénájának és társulatának megnyerni törekszik. A terv nem új, nem is érdekes, sőt inkább kissé merész, mert egyszerre két járattal ösvényre tereli a bajai színészetet. Egyik sem népszerű, szivünknek-lelkünknek, lokális igényeinknek egyik sem kell: sem a nyári aréna, sem a nyári muza. Eltemetni segít mindkettő a színházépítésnek tiz esztendeje vajdó tervét, melyet egy-két színésznélküli esztendő csak kierőszakolt volna ebből a kultúra iránt oly szűkeklü törvényhatósági bizottságból.

Aztán meg a nyári szezon esetleges balsikere megint csak erre a városra, a bajai közönség szinipártolására vet majd árnyat. Egy-két rossz direktor amugy is veszett hírelt költötte a bajai szinipártolásnak és egy újabb fiascot — mi türes-tagadás — újból a mi rovásunkra fog főlgyejezni a sziniszagató történetírás.

Szóval: bizalmatlanul, kétkedően te-

kintünk a nyári szezon felé és féltjük a bajai szinipártolás jóhírén kívül a direktor anyagi érdekeit is.

Egyebekben kíváncsi érdeklődéssel várjuk a 18.000 koronás arénát, a megígért 28 páholyt és 177 ülőhelyet, a tágas és mély szinpadot, a kényelmes és tetszetős nézőteret, meg a temesvári katonazenekar egy részét mint orkesztvert.

Sok szerencsét kívánunk a nyári vállalkozáshoz és ígérjük, hogy őszinte és objektív kritikával kísérjük majd a színházköri eseményeket.

— **Rajk Aladár és az önálló bank.** A hét végén tömegesen írták alá a képviselők azt az ívet, amely a kormányvállalás föltételül a banknak 1911-re való föllállítását, a pluralitás nélküli választójogi reformot kívánja és hatványhatosoknak a kabinetben helyet nem enged. Az aláírók között van *Rajk* Aladár dr. is.

— **A bajai milliós ügy a Kurján.** A bajai milliós főnyeremény prórenek aktái a napokban érkeztek a kurjihoz. A kurján *Weisz* Károly bíró lesz az ügy előadója. A szabaddi törvényszék tudvalevőleg *Wagner* Sándor könyvelőt és *Prigly* Károly bankpénztáros fölmentette a vád alól, míg a szegedi királyi tábla *Wagner* elítélte. Az elítélt által benyújtott semmisségi panaszokat a Kurja az ősszel fogja tárgyalni.

— **A baja—zombori telefon olcsóbbátétele.** A telefon használata általános csakis a küszöbön levő beszélgetési díjak leszállítása után lesz. Hogy a kereskedelemügyi miniszter a telefonbeszélgetési díjak leszállításának tendenciája vezet, mutatja, hogy *Pécs* környékén máris eleget tett az ezen irányban megindított mozgalomnak. Ugyanis a szigetvári kereskedelmi testület a pécsi kereskedelmi testület a pécsi kereskedelmi és iparkamara után arra kérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy *Szigetvár*—*Barcs*—*Kaposvár* és *Kaposvár*—*Szigetvár* között a beszélgetés díját 2 koronáról 1 koronára szállítsa le. A kamara fölterjesztése eredménnyel járt. Rajtukon volna már most a sor, hogy ezt a kedvező miniszteri hangulatot kihasználva, lépéseket tegyünk a baja—zombori, esetleg újvidéki telefon olcsóbbá-

tételért. Szabadkával immár 1 koronáért beszélünk, Zomborral is élénk az összeköttetésünk és a kereskedelmi kaszinó égisze alatt szinte bizonyossággal sikerrel járna az újabb mozgalom.

— **Halálozás.** *Özv. Drescher* Ferenccné sz. *Willinger* Anna, *Drescher* Gyula függetlenségi pártelnök és *Drescher* Béla polgári iskolai tanár édesanyja, városzerte közbücsülésben állott matróna, csütörtökön 81 éves korában örökre elpihent. Temetése pénteken délután volt a kiterjedt család sok tisztelőjének impozáns részvétele mellett.

— **Football-verseny Baján.** Folyó hó 27. délután fól 6 órakor mérkőzik a *Bajmoki Sport* Egyesület football-csapata a *Bajai Sport* Egyesületnek erre a célra már összeállított 11-es csapatával. A nálunk még idegen csapatokkal eddigleg nem látott verseny különös érdeklődésre tarthat számot. A verseny színtere a vásártér lesz.

— **Viharos meggyűlés.** A keddi meggyűlésen lármás jeleneteket okozott *Fernbach* főispán pártja, mely sehogysen tud beletörődni a változhatatlanba, hogy t. i. a megye presztízst ma is a többségben levő 67-eknek tartják. Főbírói választottak *Palánkára*. A jelölő bizottság annak rendje és módja szerint megalakult, vissza is vouult, de a közgyűlés által választott 3 jelölő csakhamar otthagya a kandidációj színhelyét. Tiszán látták, hogy a főispán az ő jelölőjük kandidálását egyenes meggátolja és ezért nem kérték az ilyen erőszakos jelölés győnyőireiből. A főispán és hibeiből álló csonka jelölő bizottság ezután megejtette a kandidációt. Az eredmény az lett, hogy *Fernbach*ék jelöl't, az első helyen kandidált *Payerle* Nándor megbukott dr. *Rádics* Alajosnak szemben, akit megválasztottak palánkai főbírónak.

— **Szegedé az egyetem.** Szegedről írják: *László* György dr., a város polgármestere, három napot ismét Budapestem töltött és *Rákosi* Jenővel folytatott beszélgetést a szegedi egyetem dolgáról. *Rákosi* Jenő ezeket mondotta:

A szegedi egyetem dolga jobban áll, mint valaha. Amit én ezeltől 17 évvel a harmadik egyetem Szegeden való föllállításának szükségességéről Szegeden mondtam, amellet ugys mint politikus, ugys mint hirlapíró, ugys mint magyar, rendületlenül kitartok.

Bizatól remény, kedves üzenet ez a bizakodó szegedieknek, amit a város első polgára hozott az ország első hirlapírójától, legjobb hazafiától.

— **Kiélül a megyei telefonhálózat.** A keddi megyei gyűlésen elhatározták, hogy felterjesztést intéznek a kereskedelemügyi miniszterhez és kérik a megyei telefonhálózat teljes kiépítését. Ehhez a megye az utalpból 320.000 koronával járul hozzá. A megye határozata remélhetőleg előbbre viszi a megyei telefonhálózat kiépítését. Mert ugys, csonkan, amint most van, nincsen a hálózatnak semmi előnye.

— **Gimnazisták tornaversenye.** Nagyszámú érdeklődő közönség, a város színe-java vonult ki szerdán délután a nagy vásártérre, hogy szemtanúja legyen azoknak a pasztikus és precíz tornai mutatványoknak, melyeket a ciszteri főgimnázium ifjúsága produkált, szakavatott mestere, *Vágó* Rezső vezetésével. Festői látványt nyújtottak a szabadgyakorlatok. Száz izmos kar nyult egyszerre ég felé és egy csapásra dobbant össze ugyanannyi láb. A futó-verseny élvezetes látványt nyújtott. A közönség soraiból is sűrűn felhangzott a biztatás. Az eredményt zajosn megtapsolta a közönség. Az összetett versenyek győztesei lettek: *Vondra* Antal VI. o. t. ki dr. *Moder* Géza városi tanácsos egy darab tíz koronás aranyát és *Nyiraty* Desző VII. o. t. ki *Hesser* Gyula ügyvéd adományából egy tíz koronás aranyat kapott. A füleslabdával való játékban szintén kiváló ügyeséget fejtettek ki az ifjak. Győztes lett: *Nyiraty* Desző csapata. A győztes csapat minden tagja egy-egy bronz-érmét kapott. A füleslabda játékkal véget ért a nagyszerű tornaverseny.

Sas koma elébük rohantak és legott megkezdődött a nagy cepekedés. Hordták befelé a sok cifra holmit a terembe.

A borotvált idegen, semmi kétség már, idetartozik, nem vett részt a cepekedésben, csak fejedelmi mozdulatokkal és szózatokkal rendelkezett. A fuvarosok egyike elébe állt, megemelvén, amint illik, a kalapiját és a tenyérét kinyújtotta.

— Pénzt akarsz, fiam? Mit kaptok.

— Huszonöt forintot.

— Jó, jó. Este a pénztárhoz gyertek el.

A fuvaros egy látszik, nem igen örvendett a halasztásnak. De az én emberem, aki iránt meleg rokonszenvet éreztem, megnyugtatta:

— Csak gyertek el este emberek. A pénztárnál megkapjátok a fuvar árát és beeresztek ingyen a színházba. Jó?

— Hásze jó, ha már muszáj válni.

-- Hogyan, hogy nem, mink fiuk is beleegyedtünk a sürgés-forgásba. Azon vettem magamat észre, hogy járván hurcolok egy vászon-fát. Csuda jó szaga volt, gyönyörű szaga volt, színház-szaga volt annak a kopott vászonnak, *Jutka* néni azonban nem tűrte a beleavatkozást; alkalmasint határsértést látott fennforogni, mert ránkripakodott:

— Nem takarodtok ki? Hát nincs szemetek? Nem látjátok, hogy ki van írva: Idegeneknek tilos a bemenet? Nézzé meg az ember!

Fájó szível kullogtunk ki a dohos teremből, ahol éppen a szinpadot állították egybe. A szinpadot. A meseországot, a gyönyörűt! ... Délután éppen az ebédidőben okvetlenlenkedtem, gondolom, a szekrény tetejéről

akartam egy befőttes-üveget csenni, amikor a szomszédos szobában, az irodában beszélgetést hallottam. Az apám beszélt valakivel. És annak a valakinek a hangja ismerős volt. De nem a rendes ismerősök hangja. Lábjuhgyesen az ajtóhoz osontam. Az üvegtájon csak csipkefüggöny volt, hát beláthattam. Szent Isten, az én emberem!

— Nem tehetem, igazgató ur — szólt hozzá az apám — beláthatja, hogy nem tehetem.

Tehát maga az igazgató!

Az igazgató — nagyon fájhatót talán a szíve — remegő hangon beszélt:

— Csak tizenkét előadás, kérem... Én garantálom, művészi szavamra, hogy a zongorának nem lesz semmi baja. Amilyen állapotban elvittük, épp úgy visszahozzuk. És zongora nélkül miként mutatassuk be a zeneköltészet gyöngyeit, tekintetes uram?

— Két helyet megváltok, a feleségem meg a magam számára, de egyebet nem tehetek. Beláthatja, kedves direktor uram...

És a direktor bizony nem kapta meg a zongoránkat. (Pedig apám talán odaadta volna, de azt hiszem, az anyámtól félt.) A szintársulat a kántorék harmóniumját kapta meg és a kántoryerekek, mind az öten, estéről-estére ott lehettek a színházban, még pedig ingyen. Sőt fel is léptek a szinpadon, az Ördög Pütlái című darabban, ami nagyon csodálatos, gyönyörű szép szindarab volt.

Mennyire irigyletem a kántoryerekeket! A szinpadról gőgösen pislantottak le reám és vagy egy hónapig nem beszélünk egymással.

— **A zombori pénzügyigazgatóság** — Szabadkán. Zomborból írják: Szabadka város már régóta versenytársa Zombornak. Egy időben nem kívánt más szomszédvárosunk, mint hogy a megye székhelyét oda helyezze át a kormány. Úléseztek, deputációztak, de persze hiába. Most a pénzügyigazgatóságra terjesztette ki végül. Megtudta, hogy a pénzügyi kormány utasította Zombor városát, hogy a jelenlegi pénzügyi palota helyett, — mely már rég szükdinek bizonyult, újat, megfelelőt építsen. Megindultak a tárgyalások a kormányjal, — amelyek még most is folynak, de végeredményre még nem kerültek. Szabadka város ezt megtudván, azt az ajánlatot tette a pénzügyi kormánynak, hogy jelöljön ki a kormány magának egy megfelelő helyet, és ő a város — egy mindent tekintetben megfelelő, modern palotát építtet saját költségén.

— **Az új szabadkai színtársulat.** Krémer Sándor, az új szabadkai színgazgató már bemutatta jövő évi műsorát és társulatának névsorát. Elsődleges tagjai ezek: Sugár Jolán szubrett és népszínmű énekesnő, Jakabffy Jolán szubrett, Berck Margit koloratur énekesnő, Pederdi Etus énekesnő, Vidor József rendező, hős és jellemzés, Vidor József szerelmes színész, Szathmáry Árpád operette-rendező, buffókomicus, Kabos Gyula tánc-komicus, Síkó Sándor társalgási színész és bonviván, Kozma Hugó tenorista, Halmos Gyula baritonista, Szabadkai József kómikus. A kar 12 női és 12 férfi tagból áll.

— **Halál a hajóhídon.** Tragikus jelenet játszódott le a napokban a Dunagőzhajózási Társaság bajai kikötőhídján. Keszceics János hajókormányos Zimonyban megbetegedett és ezért hazajött Bajára. A hajnali hajóval érkezett meg, a betegségtől elgyötört ember. A feleségére támaszkodva kiszállt a hajóból. Alig ért azonban a kikötő hídjára, egy nagyot hordított, összerogyott és meghalt. A szerencsétlen ember felesége jászveleskelve vette magát férjére, odasiettek az utasok is, de nem segíthettek már, mert Keszceics kielhelte lelkét. A megjelent orvos a beállott halált konstataitá. Keszceics tudósvos volt.

— **Jegyzőválasztás Tatabázán.** Tatabázán szombaton töltötték be a jegyzői állást. Nagy Cirok moholi segédjegyzőt választották meg.

— **Érdekes színésztrupp.** A szegedi színtársulat 15 tagja társulattal alakult s július 3-án kezdti meg Adán 11 napra terjedő előadását. Először »A kivándorló« kerül színe. A társulat vezetője Révész Jenő.

— **Gyermekotthon Palánkán.** Az országos hajós-zsövetéség elhatározta, hogy a zsövetéség első gyermekotthonát Palánkán létesíti s ennek céljaira a község már eleve lakást, fűtést és világítást ajánlott fel, de fenntartásához még nagyobb áldozatokkal is kész hozzájárulni. E gyermekotthonnak már a legközelebbi tanévben leendő megnyitására Palánka községe meghívta gróf Batthyány Tivadar országgyűlési képviselőt, mint az országos hajós-zsövetéség elnökét, aki megígérte, hogy a felavató ünnepségre leutazik Palánkára.

— **Útépítés Bácskában.** Bács-Bodrogvármegye alispánja versenytárgyalást hirdet a Madaras vasúti állomáshoz vezető törvényhatósági közút építési munkáira, amelyeket 30 hét alatt kell elvégezni. Az ajánlatokat július 7-éig kell beadni a vármegye alispáni hivatalánál.

— **Halló — Harkány!** Ime, Harkány se képes már a haladásnak ellentenni. Igaz, hogy csaknem rejtve, önmagát a versengésből kizárva győgyítja az emberiséget, mely baja ellen ott keres orvoslást, de azért, akik gyógyhatását ismerik, mégis fölkeresik és a tegnapi napon Harkány a telefon útján bekapcsolódott a távbeszélő hálózatba. Siklósi állomás közvetítésével bekapcsolatott a pécsi központba és az összes állomásokkal díjtalanul beszélgethet, melyek a pécsi telefonközpontba tartoznak.

— **Új gyár Topolyán.** Vojnits István, a vármegye alispánja megkereste Császár Péter topolyai főszőlőgabirót, hogy a járásban jelölje ki azon községet, mely alkalmas volna egy

bőrgyár alapítására s a község mily fokú támogatásban hajlandó a gyárat részesíteni. Landesmann Lipót budapesti bankigazgató udanis egy angol pénzszépporttal 1 millió 200000 korona alapítókéval a zimonyi vonal mentén egy bőrgyárat akar alapítani. A főbőrre és célra Topolyát jelölte meg s Landesmannal érintkezésbe lépett is, amely szerint a község a gyár céljaira átengedné a régi marhalegelőt és 10 évi adómentességet engedélyezze az új gyárnak azon feltétellel, hogy a munkások lehetőleg topolyaiak legyenek. Ezen ajánlatot Landesmann közölte az angol pénzszépporttal, mely műszakilag fogja megvizsgálni, hogy a kijelölt terület alkalmas-e a bőrgyár felállítására.

— **Táncanfolyam.** Bajlós Bertalan ismert fővárosi táncántr, ki városunkban évek óta tartja táncanfolyamát, Bajára érkezett és beiratkozások már most elfogad, kívánatra személyesen is teszi tiszteletét. A táncitanítás kezdete július 1-én.

— **Szabászi tanfolyam.** Koch tanár nőruhás szabászi szaktanfolyama iránt a városi hölgyközönség körében nagy érdeklődés nyilvánult meg. A hölgyek napról-napra meggyőződnek arról, hogy Koch tanár tanítási módszere a leggyakorlatibb és mindenkinek érthetővé teszi a szabászatot. A tanfolyamra eddig száz hölgy iratkozott be és mindennap újabb és újabb jelentkezők jönnek. Erre a kurzusra még mindig lehet jelentkezni.

— **Adomány.** A bajai 48/49. agghonvédeknek Pollerman Bertalan, Reichenberg József és Tittung Nándor urak egy-egy doboz szivarvéget adományoztak, mely e szives adományért köszönetet mond. A segélybizottság.

— **Ez aztán stílus.** A Veszprémi Ellenőr című lapban olvassuk a következő szerkesztői üzenetet, amely az érlyes és az öntudatos újságírói stílusnak példaképe lehet:

»*Látatlanul néveltem.* Hiába írkal! Névellekkel egyáltalán nem állunk szóba. Oly végtelen közönséges születésű és nevelésű emberrel, mint maga, éppen nem! Egy kísérletet azonban teszünk arra nézve, hogy kiigrassuk magát a névelésnyg ványa takarója alól. Ha maga nem egész állat, csak fél, akkor is reagálnia kell arra, amit az ellenünk már szórt sok ripókéségeért mondunk: Az ön papája egy részeg kanász, mamája egy emse disznó volt. Ezen figyelme eredménye maga, legutolsó ember! Reméljük most már jelentkezik, hogy felrughassuk.

Ez már aztán böki, azt a kutyafejét. Iri legalább tudn-ki Veszprémben. Aki már erre a szerkesztői üzenetre sem jelentkezik, az aztán igazán gyáva ember.

— **Vakmerő betörések fényes nappal.** Vasárnap délután fényes nappal két vakmerő betörés történt a városban. Mindkettő a délután folyamán történt és mind a két eset arra vall, hogy a betörők alaposan kitanulmányozták a helyi viszonyokat. Az egyik betörés Takács Vilmos Berényi-utcai lakásán történt. Délután 3 és 5 óra között ismeretlen tettes kileste, amikor Takács, neje és cselédje eltávoztak hazulról. Álkulcsal kinyitotta a kaput, a lakás ajtajait és — amint az eddigi nyomozás megállapította — a legfinomabb betörő eszközökkel feltörte a szerelvények zárait és ellopott 90 korona készpénzt. A betörő megrognálta a hálószoba burtaírait. A másik betörés a magyar hajóállomásnál történt. A betörő kileste, amikor a pénztárnok csolnákán ment, akkor kinyitotta a hivatalos helyiség ajtaját, egy papírvágókéssel feltörte a kész-pénztár fiókját és kilopott 300 koronát. A nyomozást megindította a csendőrség.

— **Papszentelés Kaloosán.** Kalocsán e hó 21., 24. és 26-án végezte Városvy Gyula érsek a papszentelést, mely az idén abban volt nevezetesebb az előző éviéknél, hogy a kalocsai szeminarium IV. éves teológusain és a bajai rendház Ferencndi szerzetesein kívül két amerikai, hartfordi egyházmegyei kispapot is, Dejan Józsefet és Doherty Jánost áldozárokká szentelték.

— **Törvényhatósági katonaugyi előadók.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A hovédelmi miniszteriumban, a katonai közigazgatás megkönnyítése céljából azt tervezik, hogy törvény-

hatósági katonaugyi előadók szervezetét alakítják meg. Ezek a katonaság, valamint a polgárság kölcsönös érdekeit a városi, illetőleg a megyei közigazgatási bizottságban fogják képviselni. Ezzel elérnék azt, hogy a kisebb jelentőségű ügyek elintézésétől a honvédelemügyi miniszterium megszabadul s ezeket átruháztatja a közigazgatási bizottságra. Ilyen ügyek például: a hadköteles kor előtt való nősülési engedélyek, a holtak nyilvánított távollévő unokák ügyében való intézkedés és mások.

— **Diana sósorszesz** mint háziszer kapott az egész országban. Közudomásu, hogy bedörzsolésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes és hűsítő. Az összes fodorzsolételekben fejedörzsolésre és borotválkozás után arcfejkendőzésre az urak használják. A fájdalomakat azonnal csillapítja. Masszázásra általában minden házban csakis Diana sósorszeszt használnak. Egy üveg 44 fillér.

— **A hölgyvilág figyelmébe!** Több hölgy kívánatára új tanfolyamot nyitok f. évi július hó 1-én d. u. 3 órakor és esti tanfolyamot 8 óráról 10 óráig a bajai partestület nagytermében. Biztos sikerrel bárki is alaposan megtanulhatja a női ruhaszabászatot mindenféle divat szerint. Baja városában eddig is több mint 100 tanítvány meggyőződött általános valódiságról. Beiratkozni lehet a tanfolyamra nálam személyesen és az partestület gondnokánál. Tandij személyenként 15 korona, amelyből a beiratásor 5 korona, a többi, ha meggyőződött tanítási módszerem celszerűségéről. Ezen tanfolyam beiratásokat legkésőbb július 1-ig d. e. 3 óráig fogadok el. Szives látogatást kér, kiváló tisztelettel Koch L. az »Európa« szabás feltalálója és egyedüli oktatója a bajai Ipartestületben.

Baja, Szabadka és Szeged közös érdeke.

— **A kamara állásfoglalása.** —

Baja, Szabadka és Szeged az a három város, mely a baja —bátaszéki vonalforgalomból fontos előnyöket kersik.

Jött azonban az ország szive és egyben telhetetlen cápája, Budapest és az ő ismert iparkamarai határozatával nem kért mást, mint hogy a Budapestet át való szállásra olcsóbb díjtételeket állapítson meg a miniszter, mintha a szállítás Baján keresztül történnék.

Ha a kereskedelmiügyi miniszter a fővárosi kívánóságát nem teljesíti, akkor az összes délvideki árak, melyek eddig Budapestet át jutottak el a tengerpartra, jövőre Baján át jutnak oda. A bajai tranzit forgalom emellegyva nagy arányokban emelkedik és tekintve, hogy Baján dunai átrakodásra is van alkalom, az itteni forgalom kétségtelenül emelkedni és élénkülni fog.

Szabadkának az az előnye lesz, hogy a zimonyi vonalon Fiume-féle gravitáló szállítmányok Szabadkán metszpontra találnak, mert a kereskedők, aki még nem tudja, hogy a délvideken összevásárolt áruit Baja-felé kell-e küldenie vagy Budapest-felé ha akarja, áruit Szabadkán át küldheti.

Szegednek az az előnye lesz, hogy ott a vercirovai, tövisi, kolozsvári, buzási és brádi vonalak, tehát jóformán egész Délmagyarország talál metszpontra s amellett, hogy a Szegeden összegyűjtethető áruk onnét Budapest és Baja irányában tetszés szerint továbbíthatók, ott még a tisztai szállítást is közelebb találják, ugy hogy Szeged gyűjtőpiciának forgalmassá tételére a —bajai vonal megnyitása fölmegye legelőnyösebb.

Fontos jelentősége van ennek a változásnak azért, mert a bajai vonal, különösen kezdetben alig lesz képes lebonyolítani azt az óriási forgalmat, mely Fiume-féle törekszik és a Máv., ha akarja, ha nem, kénytelen lesz az áruk egy részét Budapest-felé irányítani, ami azt jelenti, hogy Szegeden, Szabadkán és Baján a forgalom nem maradhat pusztán csak tranzit forgalom, hanem itt jelentékeny kirakodásoknak és beraktározásoknak kell keletkeznie.

Ily remélhető előnyök — nem csoda — ha sorba szözlötték egész Délmagyarországot a budapesti mozgalommal szemben.

Miért vesz minden szegény és gazdag

egyaránt

DIANA

sósorszeszt?

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó

masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerőltetésűl keletkezett és visszamaradt fájdalmak.
Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt

mulnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan csépenként cukorra vagy vízbe

veszik

mint étvágygerjesztő: és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kincsét ér egy üveg valódi

DIANA sósorszesz.

Bedörzsölés után a fáradt, vagy elernyedt izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

Akik sokat utaznak,

azok minden, az utazásnál elkerülhetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha **DIANA**-sósorszeszt visznek magukkal. Mert a **DIANA**-sósorszesz ıhatóví és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszab vizet is, hőségtől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és híziszer. **Hajón utazókat** megóvja a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekeápolásnál

valósággal nélkülözhetlen. Meggátolja mint óvszer, a test kipárlását, a gyakori mandula és toroklobot; fogzásnál minimálisan redukálja a fájdalmakat.

Munkások,

kik testi erejük útján szerzik meg a mindennapi kenyeret, utoldíthatlan, kiváló izomerősítő szert nyernek a **DIANA**-sósorszeszben. A fáradt testre ıdıtőleg hat, a gyakori hát és derékfájást meggátolja, nehány előzetes bedörzsölés által.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli készítő:

Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5.

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Használt „DIANA sósorszeszes“ üvegeket nem veszünk vissza.

Egy üveg Diana sósorszesz

44 fillér.

Egy nagy üveg Diana sósorszesz

1 kor. 10 fill.

Egy legnagyobb üveg Diana sósorszesz

2 kor. 20 fill.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.

Kronsteiner Károly-féle viharálló

mész-

Homlokzat-festékek

50 árnyalatban, kilója 24 fillértől feljebb.

Évtizedek óta legjobban bevált és minden utánzatot fölülmül. Egyedül célszerű mázolóanyag még a már színezve volt homlokzatokra is.

Zománc homlokzat festék

mosható, egyszeri behúzással is takar, alapozás nem szükséges, zománckeményesítű, csak hideg vízzel keverve is már használható, fertőtlenít és méregmentes — Esményi mázolóanyag belső helyiségekre, faépítményekre, pavilonokra, felszerekre és kerítésekre stb.

Kapható minden árnyalatban s négyzetméterenként 5 fill. kerül. Mintakönyv és részletes leírás ingyen és bérmentve küld: Kronsteiner Károly, Wien, III. Hauptstrasse 120.

Raktár Baján: **WAGENBLATT** és **HENERÁRI** cégnél.